

5 mei 2024

Elkaar liefhebben in het spoor van Jezus

Johannes 13:31-35 en 15:9-17

Thema: Kniel neer, net als Jezus

Doel

Gods overwinning op de dood kwam er doordat Jezus de minste wil zijn. Doordat Hij knielt voor zijn discipelen leert Hij hun dat Gods Koninkrijk komt als zijn volgelingen God en de naaste dienen.

Toelichting

Op Pinksteren schenkt God zijn Geest, die het geloof in Christus in ons laat ontstaan en voedt. De Geest overtuigt ons dat we het echte leven pas vinden als we leven in de geest van Jezus. Dat we wat Hij ons heeft geleerd en voorgedaan ook tot de kern van ons leven maken. Zijn liefde voor ons wekt onze liefde tot Hem en de naaste op.

Daarom kijken we op weg naar Pinksteren terug op een moment dat Jezus zijn opofferende liefde zichtbaar en tastbaar maakt. Voor het Pascha (voor de viering van Israëls bevrijding uit de slavernij, voor de instelling van het Avondmaal waarin de kerk Christus' dood en overwinning verkondigt) doet Jezus doet het werk dat normaal gesproken een slaaf doet. Hij als Meester wast de voeten van zijn leerlingen. Wanneer Petrus protesteert tegen Jezus' houding, zegt Jezus: Petrus, als jij je niet door Mij wilt laten wassen, kun je niet met Mij verbonden zijn. Alleen door mijn lijden voor jou kun je verlost worden. Jezus vraagt zijn discipelen om te leven zoals Hij. Ze moeten elkaar de voeten wassen, elkaar dienen, de minste willen zijn. Dan is ons leven een teken van volmaakte Koninkrijk. In het dienen van elkaar laten wij Gods goedheid en trouw zien.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Jezus wast de voeten van zijn leerlingen

Richtlijnen: Vertel aan de jongste kinderen dat voor het Pascha niemand het vieze werkje wil doen. Niemand wast de voeten van de anderen. Dan doet Jezus het! Ze schrikken en schamen zich diep. Petrus zegt: dit is helemaal verkeerd, ik moet voor Jezus knielen en zijn voeten wassen. Maar Jezus zegt, dat het zo echt goed is. Omdat Hij zal lijden en sterven, kan Petrus bij Hem horen. Jezus geeft liefde en Petrus krijgt die liefde.

Jezus leert tegen zijn leerlingen: Kijk goed, hoe Ik het heb gedaan. Jullie moeten niet de belangrijkste willen zijn, God wil dat wij knielen voor elkaar en elkaar helpen.

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Dienen zoals Jezus deed

Richtlijnen: De kinderen weten al wel het nodige van de maatschappij. Wat vinden zij van een dokter die het eten in het ziekenhuis rondbrengt, een directeur die de prullenbakken in het kantoor leegt en koning die het verkeer staat te regelen? Is dat niet de omgekeerde wereld?

Jezus wil zijn leerlingen laten voelen wat Gods liefde betekent, hoe Hij hun Meester wil zijn. Hij doet daarom het smerigste karweitje. Jezus pakt de waskom en de handdoek en doet het werk van een slaaf voor zijn leerlingen. Een dag later zal Jezus alle zonden wegwassen door te sterven aan het kruis op Golgota. Alleen daardoor komt het voor altijd goed met de mensen die op Hem vertrouwen.

De les voor ons: laat elkaar liefde zien net als Jezus. Help elkaar en dien elkaar.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Elkaar liefhebben omdat Jezus ons liefhad

Richtlijnen: Als inleiding zou je een aantal beroepen kunnen noemen met de vraag deze in volgorde van belangrijkheid te zetten. Klopt dat met wat men vindt (zie de lijstjes op internet). Gods Koninkrijk is anders dan onze wereld. Bij ons gaat het om hoog op de maatschappelijke ladder staan. Zo is onze maatschappij ook ingericht (verschil in salaris, aanzien en macht).

Voor het Pascha (voor de viering van Israëls bevrijding uit de slavernij, voor de instelling van het Avondmaal waarin de kerk Christus' dood en overwinning verkondigt) doet Jezus doet het werk dat normaal gesproken een slaaf doet. Hij als Meester wast de voeten van zijn leerlingen. Wanneer Petrus protesteert tegen Jezus' houding, zegt Jezus: Petrus, als jij je niet door Mij wilt laten wassen, kun je niet met Mij verbonden zijn. Alleen door mijn lijden voor jou kun je verlost worden. Jezus vraagt zijn discipelen om te leven zoals Hij. Ze moeten elkaar de voeten wassen, elkaar dienen, de minste willen zijn. Dan is ons leven een teken van volmaakte Koninkrijk. In het dienen van elkaar laten wij Gods goedheid en trouw zien.

Wat betekent Jezus' houding voor onze maatschappij en voor jou persoonlijk?

Extra Bijbelgedeelte: Filippenzen 2:5-11

Jezus is neergedaald uit de hemel en heeft zich vernederd, opdat iedereen voor Hem zal buigen en Hem zal erkennen als Heer.

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Algemene Inleiding

In Johannes 13 begint met de voetwassing van de discipelen door Jezus. Jezus vernedert zich tijdens de maaltijd voor hen allen. De meester is hier een slaaf. Pas wanneer Hij iedereen heeft gediend als een slaaf, kan de maaltijd verder gaan. Bij deze maaltijd vinden vervolgens gesprekken plaats tussen Jezus en zijn discipelen. Judas ontdekt, dat Jezus weet wat hij van plan is. Als Judas in de gaten heeft, dat Jezus weet dat hij Hem zal verraden, verlaat Judas de zaal waar de maaltijd wordt gehouden. Je zou hier kunnen zeggen: het net sluit zich om Jezus. Maar Jezus ziet het duidelijk anders. Hij spreekt van de grootheid van zijn Vader, die meteen ook de grootheid is van de Mensenzoon. Wat is dat voor een grootheid? Ik denk dat de grootheid van God (zijn heerlijkheid) te vinden is op de plek waar God is, in de hemel, op die plek waarvan Jezus zegt dat Hij daar snel zal komen. Ondertussen uit die grootheid zich hierin, dat die hoge en heilige God zich in zijn Zoon heeft gegeven en vernederd, opdat eenieder die in hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leeft (Joh.3:16). Met de grootheid van God legt Hij zijn gewicht in de schaal. En die schaal slaat dan altijd door naar de kant van zijn eeuwige liefde voor al zijn kinderen. Die kinderen – wij – kunnen niet zomaar bij God komen (daar hebben wij de gekruisigde en opgestane Heer en Heiland voor nodig). Maar wij kunnen wel luisteren naar wat Jezus zegt: elkaar liefhebben, zoals Hij ons heeft liefgehad. Dan zal iedereen kunnen zien dat wij Jezus volgen in ons leven en dat wij Hem grootmaken door te luisteren naar wat Hij ons zegt.

Van deze liefde spreekt Jezus ook in hoofdstuk 15. Daar wordt opnieuw duidelijk, dat het liefhebben van Jezus alles te maken heeft met het luisteren naar zijn geboden. Sterker nog: als wij luisteren naar zijn geboden, zoals Hij luisterde naar de geboden van zijn Vader, blijven wij/wonen wij/leven wij in zijn liefde. En die liefde bestaat eruit, dat je bereid bent om je leven te geven voor je vrienden. Het is opmerkelijk, dat Jezus zijn discipelen hier aanduidt als zijn vrienden. Een meester staat boven zijn leerling. Maar als vrienden sta je naast elkaar. Alle onderscheid valt weg. En het valt weg, zegt Jezus, omdat zijn vrienden alles weten van wat de Vader tegen Hem heeft gezegd. Bovendien heeft Jezus nadrukkelijk zijn discipelen uitgekozen en niet andersom. Hij kiest voor hen en Hij kiest voor ons als zijn kerk en zijn gemeente. Die kerk en gemeente krijgen in die eerste groep van discipelen een duidelijke opdracht: op weg gaan en vrucht dragen. Op weg gaan, dat kunnen we nog wel... maar vrucht dragen? Die vrucht, daar mogen we ook om bidden. En als we dat doen, zegt Jezus, zal de Vader naar ons luisteren. Als dan het moment komt, dat we veel vrucht dragen zal de grootheid van de Vader zichtbaar worden (vers 8). Die vrucht is liefde. Daarom kan die vrucht alleen maar ontstaan op het moment dat wij luisteren naar het gebod dat Jezus ons geeft: heb elkaar lief.

Vers voor vers

Joh.13: 31-35

Vs. 31v Jezus zegt hier twee dingen over de grootheid van de Mensenzoon:

a. de grootheid is zichtbaar geworden in de vernedering van Jezus tot een slaaf die de voeten wast van zijn leerlingen. Jezus zal zijn weg gaan van vernedering, zelfs van kruisiging en van sterven en begraven worden. Maar in deze vernedering toont zich zijn grootheid.

b. de grootheid van God is zichtbaar geworden door de Mensenzoon

De grootheid van God en de grootheid van de Mensenzoon staan hier dus op één lijn. Daarom laat God de Mensenzoon meteen ook delen in zijn grootheid. Hiermee is duidelijk dat de weg van Jezus niet uitloopt op de dood maar op een leven in de heerlijkheid en luister van God.

Vs. 34v Een nieuw gebod: Het nieuwe van dit gebod is, dat de leerlingen elkaar moeten liefhebben zoals Jezus hen heeft liefgehad. Als zij dat doen, zijn zij herkenbaar als volgelingen van Jezus, voor alle mensen om hen heen.

Joh.15, 9-17

Nadat Jezus in de eerste 8 verzen van Joh.15 heeft gesproken over zijn Vader als wijnbouwer en over de ranken (die wij zijn) en de vruchten die hij zoekt, volgt vanaf vers 9 de toepassing van deze verzen. Deze toepassing vindt Jezus in de liefde, die Hij in zijn geboden van ons vraagt.

Vs. 9 De liefde van de Vader en de liefde van de Zoon zijn één en dezelfde. Op het moment dat wij naar Jezus luisteren en dezelfde liefde geven, worden wij in feite verenigd met Jezus, die één is in God.

Vs. 10 Jezus geeft hierbij een helder gebod, dat hij uitspreekt in vers 12 en 17

Vs. 11 Als je Jezus volgt word je vanzelf blij... De vreugde van het volgen van Jezus, het luisteren naar zijn stem en gebod, is dan ook te vergelijken met de vreugde die Israël heeft bij het luisteren naar de wet. God is hier aan het woord. En waar Hij spreekt en wij luisteren en gehoorzamen, daar vinden liefde en blijdschap elkaar.

Vs. 13 De door Jezus bedoelde liefde gaat zover, dat je bereid bent om alles te geven, zelfs je leven voor je vrienden.

Vs. 14 Je bent een vriend van Jezus als je doet wat Hij zegt. Dit geldt voor de leerlingen en voor iedereen die naar Jezus luistert en Hem gehoorzaamt. Het is echter niet de bedoeling dat wij Hem slaafs volgen. Het is de bedoeling dat wij Hem grootmaken, zoals Hij dat deed bij de voetwassing (Joh.13) en nogmaals zal doen bij de kruisiging (Joh.19).

Vs. 16 Jezus heeft zijn discipelen uitgekozen. In Joh.1, vanaf vers 39 vertelt de evangelienschrijver daarvan. Normaal koos een leerling voor zijn rabbi. Bij Jezus gaat het andersom. Jezus/de Vader kiest voor de mensen en nodigt hen/ons uit om Hem te volgen.

Vragen

1. Wat zou jij zeggen, als iemand tegen jou zegt: aan Jezus heb je ook niks. Uiteindelijk heeft-ie het toch verloren dus wat heb je nou aan Hem?
2. Is de liefde, die Jezus voor jou heeft, net zo groot als de liefde die jij hebt voor mensen om je heen? Of is dat toch anders?

Auteur: GD

Liederen

Psalm 133

Lied 656

Lied 655

Ik moet weggaan

Wees niet bedroefd

Dit is mijn gebod

Er is iemand

Leer mij uw liefde

Ben je groot of ben je klein

(=Gezang 225 LvdK)

Hemelhoog 231

Hemelhoog 240

Hemelhoog 390

Liedjes voor kinderen 3 – Elly en Rikkert Zuiderveld

Liedjes voor kinderen 3 – Elly en Rikkert Zuiderveld

Hemelhoog 389

Auteur: PZ

Jezus wast de voeten van zijn leerlingen

Voeten wassen,

Há, fijn! Het is bijna tijd voor het feest! Het Paschafeest, Daarbij vieren ze allemaal dat de Here God het volk van Israël heeft bevrijd uit Egypte. Daar moesten ze als gevangenen hard werken voor de Faraó en werden ze slecht behandeld. God bevrijdde hen en zorgde voor hen, vele jaren door de woestijn. Tot ze in het beloofde land kwamen waar ze in vrijheid konden leven. Dat leren alle Joods kinderen en wordt ieder jaar gevierd met familie en vrienden en lekker eten!

De discipelen, de vrienden van de Here Jezus hebben al een beetje trek gekregen. Ze zijn de hele dag al op pad. Wat zijn weer veel bijzondere dingen gebeurd! Maar er was ook nog tijd om een mooie kamer te vinden. Alles is nu voorbereid voor het feest. Er is speciaal paasbrood, zonder gist, en er is lekker lamsvlees. Mmm op de trap ruiken ze het eten al! Boven gekomen verwachten ze dat de jongeman er zou zijn die zorgde dat gasten lekker worden opgefrist. Hun stoffige voeten worden lekker afgespoeld voordat ze gaan eten. Maar hij is er niet. Nou ja, dan maar niet. Niemand wil dat klusje doen; dat hoort bij de bediende en die is er niet. Ze lopen door en zoeken een plekje bij de lage tafel. Een érg lage tafel want mensen zaten vroeger niet op stoelen, maar zaten of lagen op de grond. Wel zo fijn dat je buurman frisse voeten had.

Dan gebeurt er iets heel vreemds....

Daar komt Jezus aangelopen met een bak water en een doek. Hij begint de voeten van zijn vrienden te wassen. Maar, maar, dat kán toch niet? denkt Simon Petrus. Jezus is onze Leraar, onze Meester. En nu komt de Here Jezus bij hem om ook zijn voeten te wassen. 'Nee, Here!', zegt Simon Petrus, 'het is toch niet uw taak om onze voeten te wassen, U bent onze Meester! De mensen horen U te dienen en te verzorgen!'

Dan zegt de Here Jezus iets waar Simon Petrus even over na moet denken: 'Maar Petrus, als Ik jouw voeten niet mag wassen, dan bedoel je eigenlijk dat je niet bij Mij wilt horen...' Maar dát is niet wat Simon Petrus bedoelt, of wil.

'Oh maar dan moet U mij maar helemaal wassen, ook mijn gezicht en mijn handen! Want ik wil wél bij U horen, helemaal! Van het puntje van mijn tenen tot het puntje van mijn haren!' Jezus moet er om lachen. 'Ach Petrus, je hebt je toch al gewassen? Nu zijn alleen je voeten maar stoffig geworden door het lopen door het zand op je sandalen. Je bent nog schoon, hoor. En omdat je bij Mij hoort ben je voor altijd, ook van binnen schoon!

'Maar', begint de Here dan tegen iedereen die daar is te vertellen:' Jullie vinden het vreemd dat Ik jullie voeten vandaag was, want Ik ben jullie Meester. En dat klopt. Maar wanneer je wilt laten zien dat jullie bij Mij horen, betekent dit ook dat je jezelf niet belangrijker moet vinden dan andere mensen. Dat je te belangrijk bent om andere mensen te dienen en te helpen, ook wanneer dat vieze en vervelende karweitjes zijn.

Jullie kunnen doen zoals Ik het heb voorgedaan. Zorg voor elkaar, zoals Ik voor jullie zorg.

En daar moeten ze allemaal even over na denken!

Auteur: JV

Dienen zoals Jezus deed

Kerngedachte

Gods overwinning op de dood kwam er doordat Jezus de minste wilde zijn.

Doordat Hij knielt voor zijn discipelen leert Hij hun dat Gods Koninkrijk komt als zijn volgelingen God en de naaste dienen.

Inleiding

Wat denken jullie dat een koning op een normale dag doet?

Wat zou je denken als je de koning als verkeersregelaar op de weg zag staan?

Leegt de schooldirecteur bij jullie de prullenbakken?

Maakt je juf jouw huiswerk?

Oké, dat laatste is misschien geen goed idee, maar waarom klinken een verkeersregelende koning en een prullenbakken legende schooldirecteur zo vreemd?

Een koning is er toch om het land te helpen. Het verkeer omleiden als er een ongeluk is geweest is belangrijk.

Prullenbakken moeten geleegd worden, anders wordt het smerig. Waarom zou een schooldirecteur dat niet doen?

Bijbelverhaal

In het zanderige Jeruzalem stappen Jezus en de discipelen een eetkamer binnen. Het is bijna Pasen. Jezus wil nog een laatste keer met de discipelen eten. Morgen zal Jezus sterven. En over drie dagen zal Jezus opstaan. Maar dit verhaal gaat niet over het laatste avondmaal, Goede Vrijdag of Pasen. Dit verhaal gaat over de discipelen die elkaars voeten niet willen wassen.

Die voeten zijn namelijk erg vies. De discipelen hebben al een heel eind gelopen in hun sandalen. Het zand en de modder van de straten van Jeruzalem zit aan hun voetzolen vastgekoekt. Dit probleem is bekend en de Joden hebben er een oplossing voor: het voetenbad.

Als de groep de eetkamer binnenkomt, staat er al een kom water klaar, met een schone doek ernaast. Toch loopt niemand van de discipelen ernaartoe. Want als je je eigen voeten gaat wassen, moet je ook de voeten van alle anderen wassen. En daar heeft niemand zin in. Dus kijken ze bewust weg van de wasbak en lopen door naar de eettafel. Ze laten modderige voetsporen op de grond achter. Iedereen gaat aan tafel zitten en begint te eten. Dan staat Jezus, de Zoon van God, opeens op. Hij doet een schort om en loopt naar de wasbak. Hij pakt de doek en begint de voeten van zijn leerlingen te wassen. De leerlingen kijken elkaar geschrokken aan.

‘Maar, meester...’, protesteren ze geschrokken.

‘Juist’, zegt Jezus, ‘Ik ben jullie Meester. En als zelfs Ik, de Zoon van God, kan knielen om jullie voeten te wassen, kunnen jullie dat ook voor elkaar doen. Je kunt dienen en jezelf klein maken, maar nog steeds groot zijn. Ik geef jullie een nieuw gebod: heb elkaar lief. Als iemand hulp nodig heeft, help een ander dan. Dien elkaar, zoals Ik ook jullie dien.’

De komende dagen zijn lastig en de discipelen raken Jezus kwijt, al is Hij natuurlijk nooit helemaal weg. Een jaar later komen de leerlingen weer bij elkaar om samen Pasen te vieren. En dit keer loopt er wel iemand naar de wasbak om bij iedereen de voeten te wassen.

Slot

Hoe help jij mensen? Help je ook wel eens met een vies karweitje, zoals schoonmaken?

Auteur: RvR

Elkaar liefhebben omdat Jezus ons liefhad

Jezus zit met zijn discipelen aan de laatste gezamenlijke maaltijd. Judas is al weggegaan om zijn verraderswerk te gaan doen. Wat aan tafel wordt besproken zijn eigenlijk de afscheidswaarden van Jezus. Hij spreekt met zijn leerlingen over liefhebben. Liefde van Jezus voor hen, liefde van zijn Vader voor Hem en liefde van de leerlingen voor elkaar.

Zeggen dat je van iemand houdt en alles voor hem overhebt is niet zo moeilijk. Echt vasthouden aan die belofte en doen wat je uit liefde zou moeten doen is veel moeilijker. Hoeveel echtparen gaan niet uit elkaar, terwijl ze elkaar liefde en trouw hebben beloofd? Misschien heb je er in jouw gezin ook mee te maken. Maar soms loopt een vriendschap tussen jongeren ook uit op een teleurstelling. Je groeit langzaam uit elkaar -dat kan gebeuren, jullie interesses waren blijkbaar toch verschillend- of je krijgt knallende ruzie en ontwijkt elkaar verder. Dat laatste is veel pijnlijker.

Jezus weet wel dat liefhebben moeilijk is. Als het liefhebben van iemand die je kunt zien en aanraken al zo moeilijk is, hoe moet het dan met het liefhebben van God, die niet tussen ons in loopt, maar anders is, in de hemel?

Jezus' liefde voor ons

De leerlingen zijn iedere dag in de buurt van Jezus. Ze hebben een geweldig voorbeeld van liefde. Ze zien hoe ze het moeten doen in allerlei verschillende situaties. Een drie jaar lange training hebben ze inmiddels gekregen. Mocht een van hen eens een misser maken, dan is Jezus er voor hulp, extra lessen en uitleg. Zolang de Meester in de buurt is zijn de leerlingen niet zo heel erg bang om fouten te maken. Uit zijn woorden proeven ze dat Jezus niet lang meer bij hen zal zijn. Dat maakt hen onzeker en angstig. Ze zijn er nog niet aan toe om zelfstandig te geloven en lief te hebben. Ze weten dat ze fouten zullen blijven maken in het liefhebben van God en elkaar. Ze zullen zich niet altijd aan Gods geboden houden. Die geboden heeft God de Vader uit liefde voor de wereld gegeven. Hij heeft gezegd dat ze echt vrij en gelukkig zullen zijn als ze zich daaraan houden. De liefde zal daardoor groeien. Hoe moeten ze leven zonder Jezus? Wie troost hen als het mis gaat en wie houdt ze op het rechte pad? Als je het van elkaar en andere mensen moeten hebben, kan dat uitlopen op teleurstellingen. In de dagelijkse praktijk zien de discipelen wat er gebeurt als leerlingen zonder leraar achter blijven. Een rabbi verzamelde meestal een groep leerlingen om zich heen voor wie hij een leraar was. Als die rabbi overleed bleven de leerlingen zonder leraar achter en de kans was groot dat de groep uiteen zou vallen. Daarom heeft Jezus nadrukkelijk gezegd dat zijn leerlingen niet alleen zullen achterblijven.

De Trooster, de Heilige Geest zal komen om hen bij te staan en te leren wat nodig is. Hij zal de liefde van Christus in hun hart leggen. De Geest zal hen de kracht geven om vol te houden om zelf uit zijn liefde te blijven leven.

De Geest zal hen ook helpen om de betekenis van het leven van Jezus in de wereld te verkondigen. Zo zal de liefde blijven bestaan, tussen God en hen en tussen mensen onderling. Ook zonder dat Jezus lichamelijk op aarde is.

Afsluiting

Er is een mooi gezang (477 uit het Liedboek voor de kerken/ 675 Liedboek 2013): 'Geest van hierboven, leer ons geloven, hopen, liefhebben door uw kracht.'

Neem per tweetal een groot vel papier en schrijf de vetgedrukte woorden in het midden in een cirkel.

Dit is het startpunt van een mindmap. Schrijf rond de cirkel binnen 2 minuten in steekwoorden wat je van de Heilige Geest nodig hebt om in de liefde van Jezus te blijven, om God en mensen lief te hebben.

Hang alle mindmaps naast elkaar en bekijk de resultaten. Wat valt jullie op?

Heeft iedereen hetzelfde nodig van Gods Geest?

Kun je elkaars liefde ook aanvullen en ondersteunen?

Selecteer voor jezelf een paar dingen, die je nu of later in gebed aan God zou willen vragen.

Je kunt samen bidden of God jullie alles wil geven om te blijven liefhebben.

De mindmaps kunnen helpen om dat concreet te doen.

Auteur: RvO